

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра географії та менеджменту туризму

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан географічного факультету

Мирослав ЗАЯЧУК

«12» серпня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ ТУРИЗМ

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма Міжнародний туризм,

Готельно-ресторанний сервіс та туроперейтинг

(назва програми)

Спеціальність 242 "Туризм і рекреація"

(вказати: код, назва)

Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Факультет Географічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Етнокультурний туризм** складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності 2015 р.) та відповідає освітній програмі «Готельно-ресторанний сервіс та туроперейтинг» та освітній програмі «Міжнародний туризм», уведеної наказом по університету №118 від 03.04.2023 р., (спеціальність 242 «Туризм і рекреація», галузь знань 24 «Сфера обслуговування»).

Розробник: доц. **Бучко Жанна Іванівна**, доцент кафедри географії та менеджменту туризму, д.геогр.н.

Погоджено
з гарантом ОП «Готельно-ресторанний сервіс
та туроперейтинг»

 Галина КРУЛЬ

Погоджено
з гарантом ОП «Міжнародний туризм»

 Тетяна СКУТАР

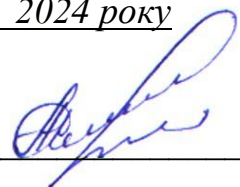
Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму

 Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету

 Наталя АНДРУСЯК

1. Мета навчальної дисципліни полягає у забезпеченні майбутнього фахівця туристичної індустрії знаннями з теорії, методики і практичної організації етнокультурного туризму залежно від потреб споживачів туристичних послуг.

У структурі професійної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі вагоме місце займає цикл дисциплін за видами туристичної діяльності, одним з яких є етнотуристична. Курс націлений на формування необхідного рівня знань і умінь для організації етнокультурного туризму. Зокрема, на основі базових знань з попередніх курсів оволодіти методикою організації різних видів етнотуристичної діяльності залежно від потреб туристів, їх вікових, статевих та соціальних особливостей; обґрунтувати необхідність засвоєння студентами знань з основ етнокультурних досліджень та використання етнокультурного потенціалу в організації туристичної діяльності.

Пререквізити. Ефективність засвоєння курсу підвищує попереднє вивчення навчальних дисциплін «Історія туризму і рекреації», «Організація екскурсійних послуг», «Рекреологія», «Рекреаційна географія».

2. Результати навчання У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має поглибити такі **компетентності**:

- СК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

- СК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

- СК21. Здатність аналізувати територіальне поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури за формами та видами туризму

Програмні результати навчання:

- ПРН3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ

- ПРН14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття

- ПРН27. Пояснювати спеціалізацію туризму на основі аналізу територіального поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури

Студенти також мають:

Знати:

- сутність поняття етнотуризму;

- ознаки етнокультурного туризму та його місце в структурі рекреаційно-туристичної діяльності;

- класифікацію етнотуризму за видами активностей, складністю, змістом, особливостями побудови траси маршруту;

- основні етапи розробки маршруту етнотуризму;

– особливості організації масових етнотуристських заходів.

Вміти:

– користуватися різними джерелами для аналізу етнокультурної привабливості туристичної дестинації;

– розробляти маршрут етнотуризму;

– адаптовувати етноподії до залучення в туристичну діяльність.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>Етнокультурний туризм</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	4	120	2	30	30	-	-	60	-	залік

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти організації етнокультурного туризму						
Тема 1. Вступ до дисципліни «Етнокультурний туризм»	8	2	2	-	-	4
Тема 2. Суть, значення і завдання етнотуризму	8	2	2	-	-	4
Тема 3. Ознаки етнокультурного туризму та його місце в структурі рекреаційно-туристичної діяльності	8	2	2	-	-	4
Тема 4. Пізнавальне значення етнотуризму	8	2	2	-	-	4
Тема 5. Ресурси етнотуризму	8	2	2	-	-	4
Тема 6. Класифікація етнотуризму за видами активностей, складністю, змістом, особливостями побудови траси маршруту	10	2	2	-	-	6
Тема 7. Особливості організації масових	8	2	2	-	-	4

етнотуристських заходів						
Разом за ЗМ1	58	14	14	-	-	30
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти організації етнокультурного туризму						
Тема 8. Етнокультурний потенціал музеїв	10	2	2	-	-	6
Тема 9. Етнокультурний потенціал центрів традиційних ремесел	12	2	4	-	-	6
Тема 10. Етнокультурний потенціал свят та фестивалів	8	4	2	-	-	2
Тема 11. Аналіз етнокультурної привабливості туристичної дестинації	10	2	2	-	-	6
Тема 12. Розробка маршруту етнотуризму	8	2	2	-	-	4
Тема 13. Залучення в туристичну діяльність етноподій та свят	14	4	4	-	-	6
Разом за ЗМ 2	62	16	16	-	-	30
Усього годин	120	30	30	-	-	60

3.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми		Кількість годин	Кількість балів
1	Назва:	Аналіз підходів та визначень до поняття «етнотуризм»	4	10
	Завдання:	1. Проаналізувати визначення поняття «етнотуризм». 2. Скласти таблицю з визначеннями поняття за зразком.		
	Результати:	Таблиця з визначеннями поняття «етнотуризм», виконана кожним студентом індивідуально й завантажена на платформу Moodle.		
2	Назва:	Ресурси для організації етнотуризму	6	10
	Завдання:	1. Підібрати й систематизувати матеріал для розкриття індивідуальної теми. 2. Підготувати доповідь з презентацією.		
	Результати:	Захист обраної індивідуальної теми з презентацією.		
3	Назва:	Розробка маршруту етнотуризму в регіонах України.	8	10
	Завдання:	1. Проаналізувати особливості планування та реалізації етнотуристичного маршруту. 2. Підготувати презентацію етнотуристичного маршруту.		
	Результати:	Захист обраної індивідуальної теми з презентацією.		

4	Назва:	Організація масових етнотуристичних заходів.	8	10
	Завдання:	1. Переглянути запропоновані відеоматеріали про організацію етнотуристичних заходів. 2. Скласти сценарій проведення етнотуристичного заходу. 3. Презентувати етнотуристичний захід. Вид роботи – груповий.		
	Результати:	Захист обраної групової теми з презентацією.		
5	Назва:	Аналіз етнокультурної привабливості туристичної дестинації.	4	10
	Завдання:	1. Проаналізувати етнокультурну привабливість туристичної дестинації. 2. З'ясувати сильні та слабкі сторони дестинації для розвитку етнотуризму. 3. Заповнити таблицю відповідно до обраної дестинації. Вид роботи – індивідуальний.		
	Результати:	Заповнена таблиця на гугл-диску зі спільним доступом.		
Всього			30	50

3.4. Зміст завдань для самостійної роботи*

№	Назва теми	Кількість годин
1	Історія розвитку етнотуризму в світі	2
2	Ресурси етнотуризму	4
3	Етнотуристичний потенціал Європи	4
4	Етнотуристичний потенціал Азії	4
5	Етнотуристичний потенціал Північної Америки	4
6	Етнотуристичний потенціал Південної Америки	4
7	Етнотуристичний потенціал Африки	4
8	Етнотуристичний потенціал Австралії	4
9	Історія розвитку етнотуризму в Україні	2
10	Національні кухні світу як ресурс розвитку етнотуризму	4
11	Національні кухні України як ресурс розвитку етнотуризму	4
12	Розвиток гастрономічного туризму в світі	4
13	Розвиток гастрономічного туризму в Україні	4
14	Маршрути гастрономічного туризму	4
15	Маршрути гастрономічного туризму в Україні	4
16	Розробка транскордонних етнокультурних маршрутів	4
Всього		60

*Оцінка самостійної роботи входить до тематичного і підсумкового контролю.

4. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- лекція, аналіз, пояснення, проблемна ситуація, консультація;
- дослідницька робота та проєктний метод;
- презентації, відеоматеріали;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (Moodle, Google Meet);
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

5. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, які варто визначати за допомогою числової (відсоткової) шкали оцінювання знань і трансформувати в оцінку використовуваної рейтингової шкали у кількості балів, що виділяються для кожного запланованого результату навчання навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання за основними видами робіт – [завантажити >>>](#)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є:

- стандартизовані тести;
- контрольні роботи;
- усне опитування;

- захист і презентація результатів виконаних практичних завдань (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- доповідь із презентацією з теоретичних питань.

7. Форми поточного і підсумкового контролю та оцінювання

Форми поточного контролю:

- усна відповідь;
- тестування;
- перевірка практичних завдань.

Форма підсумкового контролю: залік

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі роботи, презентації чи тематичні тестування). Кількість передбачених балів за різні види робіт також зазначені у силабусі та в системі дистанційного навчання Moodle, куди студенти можуть завантажувати роботи, і де здійснюється тестовий контроль. Результати оголошуються під час занять та/або виставляються в Moodle. Самостійна робота враховується при складанні поточних і підсумкових тестів та під час захистів практичних робіт.

Тестові завдання розроблені до кожного змістового модуля. Підсумкові тести та білети покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)												Кількість балів (екзамен/залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
4	5	5	5	5	6	6	5	5	5	5	4		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

8. Література

Основна література

1. Воловик В.М. Етнокультурні ландшафти: регіональні структури і природокористування. Монографія. Вінниця: ТОВ Вінницька міська друкарня, 2013. 464 с.
2. Любіцева О. О., Бабарицька В. К. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. 335 с.
3. Любіцева О. О., Панкова В. Є., Стафійчук В. І. Туристичні ресурси України. К.: Знання, 2007. 369 с.
4. Мальська М.П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг. Навч. посібн. К.: Знання, 2008. 661 с.

5. Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Навч. посібн. К.: Центр учбової літератури, 2007. 424 с.
6. Немець Л. М., Кулешова Г. О., Соколенко А. В. Туристсько-рекреаційні ресурси світу: навчально-методичний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 102 с.
7. Романів П., Жук З. Основи туризму: Навчально-методичні матеріали. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2013. 65 с.
8. Терес Н. В. Етнотуризм. Навч. посібн. Для здобувачів освіти денної форми навчання. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2022. 92 с.
9. Buchko Z. Festivals and traditional holidays in the ethnic tourism in Chernivtsi region // Tourist Bucovina. Issue I. Bucharest, 2015. - P. 128-133.
10. Buchko Z., Rudenko S., Rudenko V., Yeremiia H. Ethnic tourism potential of Bukovyna for the purposes of cross-border tourism // Часопис соціально-економічної географії. Вип. 20 (1). Харків, 2016. С. 75-79.
11. Rudenko V., Buchko Z. Ethnotouristic Bukovyna: trends and opportunities // Tourist Bucovina. Issue II. Bucharest, 2015. P. 3-6.
12. Rudenko V., Dzhaman V., Buchko Z., Dzhaman Y., Mruchkovstyy P. Theoretical-Methodological Basis for Studying the Preconditions of Ethnic Tourism in Multi-ethnic Urban Settlements. The Case of Chernivtsi City, Ukraine // Journal of Settlement and Spatial Planning. Vol. 7, No. 2/2016, Cluj-Napoca, 2016. P. 157-165.
13. Zadel Z., Sinisa B. (2013), Economic impact of cultural tourism. UTMS Journal of Economics 4 (3): 355-366. URL: <http://www.utmsjoe.mk/files/Vol.%204%20No.%203/1-9B-Zadel - Bogdan Croatia.pdf>
14. Yang L., Wall G. (2023) Ethnic Tourism: Impacts, Challenges and Opportunities. 264 p. URL: <https://www.routledge.com/Ethnic-Tourism-Impacts-Challenges-and-Opportunities/Yang-Wall/p/book/9781032447971>

Додаткова література

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К. : Альтерпрес, 2001. 234 с.
2. Бучко Ж. Буковина етнотуристична: можливості та тенденції для транскордонного туризму // Розвиток українського етнотуризму: проблеми та перспективи: Зб. Матер. IV Всеукр. Наук.-практ. конф. молодих вчених (Львів, 25 лютого 2016 р.). Львів: ЛІЕТ, 2016. С. 37-42.
3. Бучко Ж. І. Фестивалі Карпатського регіону як чинник розвитку етнотуризму // Розвиток етнотуризму: проблеми і перспективи: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених (Львів, 2-3 березня 2011 р.). Львів: ЛІЕТ, 2011. С. 332-337.
5. Манільська декларація зі світового туризму. Madrid: WTO, 1980.
6. Міжнародні нормативні акти ЮНЕСКО. М., 1993. С. 290-301.
7. Про туризм: Закон України // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні. К.: Юрінком Інтер, 2002. С. 5.
8. Рекомендація № 36 Всесвітньої конференції щодо політики у сфері культури «Збереження культурної спадщини всіх віків» [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_74
9. Рожнова В., Терес Н. Проблеми та перспективи розвитку етнотуризму: зарубіжний та український досвід [Електронний ресурс] // Етнічна історія народів Європи. 2013. Вип. 39. С. 35-44. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/jpdf/eine_2013_39_8.pdf
10. Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Туристичний комплекс Карпатського регіону України: монографія. Чернівці: Книги-XXI, 2008. 440 с.
11. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : монографія / В.К.Федорченко, В.С.Пазенок, О.А.Кручек та ін. К.: ВЦ «Академія», 2013. 368 с.
12. Юрій М. Ф. Етнологія: навч. посібник. К.: Дакор, 2006. 360 с.

13. Buchko Z., Cristea I., Efros V., Popescu L., Rudenko V., Skrypnyk I., Smirnov Y. Map of historical and ethnographic tourism of Chernivtsi Region and Suceava County. Suceava, 2015.
14. Buchko Z. Bukovina: Unicity through diversity. Bukovina's Carpathians // Zhanna Buchko, Vasile Efros, Liviu Popescu, Valeriy Rudenko. Suceava: University Publishing house, 2015. 106 p.
15. Buchko Z. Bukovina: Unicity through diversity. Bukovina's Subcarpathians // Zhanna Buchko, Vasile Efros, Liviu Popescu. Suceava: University Publishing house, 2015. 152 p.
16. Buchko Z. Bukovina: Unicity through diversity. Chernivtsi // Zhanna Buchko, Oleksandr Korol, Yaroslav Skrypnyk, Yaroslav Smirnov. Suceava: University Publishing house, 2015. 75 p.
17. Buchko Z. Bukovina: Unicity through diversity. Cycling through Bukovina and Bessarabia // Zhanna Buchko, Vasile Efros, Liviu Popescu. Suceava: University Publishing house, 2015. 49 p.
18. Buchko Z. Bukovina: Unicity through diversity. Equestrian Rotes in Bukovina // Zhanna Buchko, Vasile Efros, Liviu Popescu. Suceava: University Publishing house, 2015. 139 p.
19. Buchko Z. Bukovina: Unicity through diversity. Hikin Rotes // Zhanna Buchko, Vasile Efros, Liviu Popescu. Suceava: University Publishing house, 2015. 56 p.
20. Buchko Z. Bukovina: Unicity through diversity. The cross-border area // Zhanna Buchko, Vasile Efros, Liviu Popescu. Suceava: University Publishing house, 2015. 163 p.

Інформаційні ресурси

1. Зелений туризм (сільський відпочинок в Україні). URL: www.ruraltourism.com.ua
2. Сайт Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Гончара. URL: www.lib.kherson.ua
3. Сайт проекту «Історична та етнографічна спадщина – частина сталого розвитку туризму на Буковині». URL: <http://heritage-ua-ro.org/>
4. Регіональний інформаційний портал Херсонщини «АРТКАВУН». URL: www.artkavun.kherson.ua
5. Спілка сприяння сільського зеленого туризму України. URL: www.greentour.com.ua
6. Українсько-польський туристичний портал, Рада з туризму Карпатського регіону. URL: www.tourism-carpathian.com.ua